

Introduktion till Självfakturering

NEA – Nätverket för Elektroniska Affärer – www.nea.nu

---

1. Förklaring

Det traditionella förfarandet är att leverantören av en vara eller tjänst också skapar fakturan. I vissa fall hanteras processen för fakturahandling av en tredje part, men denne arbetar då på uppdrag av leverantören. Med IT-stöd, t.ex. i form av elektronisk affärskommunikation, finns det emellertid all anledning att undersöka hur tekniken kan hjälpa till att förenkla processer för köpare och säljare. Ett sådant exempel är när köparen skapar fakturan, vilket kallas självfakturering eller self-billing. Medan köparen övertar arbetet med att skapa fakturor, ligger kontrollansvaret emellertid, både juridiskt och praktiskt, på det säljande företaget.

Självfakturering passar inte alla affärsrelationer och kan därmed bara användas för delar av fakturaflödet. Framför allt används det för insatsmaterial till produktionen och för kontinuerligt levererade tjänster, t.ex. transporter. Till att börja med måste det finnas ett avtal mellan parterna där självfakturering regleras mellan parterna. Exempel på vad som regleras är datum för pris och betalning. Köparen måste sedan ha de avtalade priserna uppdaterade i sitt system för att det ska bli rationellt.

2. Konsekvenser

Det finns en hel del fördelar, särskilt för köparen:

- Den främsta drivkraften för köparna är automatisering för att spara tid och undvika fel i fakturor.
- Självfakturering visar sig ofta vara något effektivare än EDI-fakturor, i alla fall för det köpande företaget, och avsevärt effektivare än skanning.
- Även det säljande företaget kan automatisera, men i många fall saknas systemförutsättningar. Då kan det i stället skapas en hel del merarbete.
- För båda parter är det en fördel med det snabbare informationsflödet. Leverantören får omgående, i samband med leveransen, en bekräftelse på belopp och när betalning kommer att ske.

3. Lagstiftning inom EU och Sverige för självfakturering

EU:s så kallade faktureringsdirektiv (2001/115/EG) implementerades i svensk lagstiftning den 1 januari 2004 genom ändringar i mervärdeskattelagen, skattebetalningslagen och bokföringslagen. Därmed blev självfakturering uttalat tillåten, förutsatt att ett antal villkor uppfylls enligt direktivet och den svenska mervärdeskattelagen. Följande villkor måste uppfyllas för att självfakturering får äga rum mellan parterna (ML 11 kap. 1 § och 4 §):

- Ansvaret för att säkerställa att en faktura utställs för omsättning av varor eller tjänster som görs till en annan näringsidkare eller till en juridisk person som inte är näringsidkare kvarstår hos säljaren.

Faktura får utställas av köparen i säljarens namn och för dennes räkning inom landet om det:

1. finns ett i förväg träffat avtal om detta mellan säljaren och köparen,
2. finns ett förfarande för säljarens godkännande av varje faktura, och om det,
3. framgår av uppgift på fakturan att det är köparen som utfärdat den.

4. Självfakturering i praktisk tillämpning

Exempel på hantering vid självfakturering:

- För att skapa en självfaktura måste pris- och orderinformation finnas i köparens system
- När leverantören levererar varor eller tjänster skickas en elektronisk följesedel, leveransavisering, tidrapport eller dylikt. Med den kan köparens system stämma av om leveransen stämmer med den lagda beställningen.
- I nästa steg kommer en leverans som registreras, t.ex. med streckkoder i godsmottagningen I andra fall, t.ex. vid tjänsteförsäljning, registrerar beställaren att en tjänst har blivit utförd, exempelvis med hjälp av en inlämnad tidrapport. Systemet kan stämma av att den faktiska leveransen stämmer med vad leverantören anser att de har levererat.

Introduktion till Självfakturering

NEA – Nätverket för Elektroniska Affärer – www.nea.nu

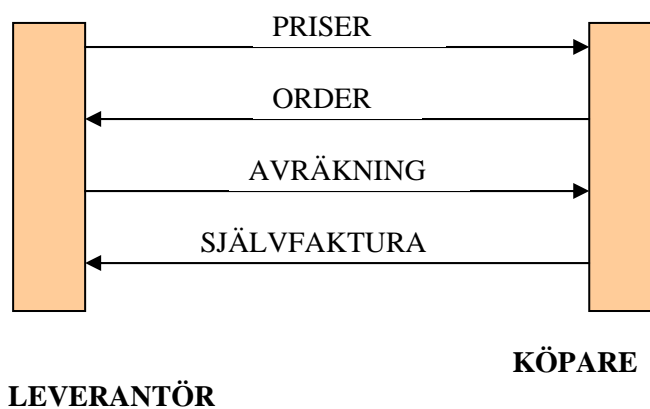
- Eftersom priserna finns i systemet kan detta nu skapa en självfaktura.
- Denna skickas till leverantören, ofta i form av ett EDI-meddelande, alternativt med e-post eller fax.
- Nu ska det säljande företaget stämma av självfakturan mot sin utförda leverans.. Det smidigaste sättet är att ta emot självfakturan elektroniskt och låta systemet stämma av automatiskt. I många fall skapas en faktura som vanligt hos säljaren, fast den lämnar aldrig systemet. I stället stäms självfakturan av mot den interna fakturan, ofta i ett särskilt system eftersom vanliga affärssystem ofta inte har den funktionen.
- Eventuella avvikelser är det sedan upp till det säljande företaget att ta upp med köparen. Avvikelser regleras genom en kreditnota med hänvisning till den ursprungliga självfakturan. Kreditnotan kan i så fall utställas antingen av säljaren eller av köparen. I det senare fallet skall det framgå av kreditnotan att den utställts av köparen för säljarens räkning. Hur avvikelser skall regleras bör framgå av självfaktureringsavtalet. I det fall avvikelser mellan leverans och självfaktura inte föreligger sker betalningen från kunden på traditionellt sätt.

5. Att tänka på

Vid självfakturering finns en del att ta hänsyn till:

- Självfakturering kan vara bra på många sätt, men det bästa är att studera hela processen från beställning till faktura och ta hänsyn till den vid utformning av faktureringsrutinerna.
- För säljaren uppstår ofta matchningsproblem. Det är viktigt att komma överens om gemensamma referenser i självfakturan, t.ex. nummer på följesedel.
- En förutsättning är att avtalet mellan köpare och säljare slår fast att det är köparen som övertar funktionen att skapa fakturor. På fakturorna skall finnas en uppgift om att köparen utfärdat fakturorna för säljarens räkning.
- Ansvar för att fakturorna är korrekta när det gäller moms och andra skatter kvarstår hos säljaren och kan inte avtalas bort.

- Säljaren måste bibehålla kontroll och kunna påvisa detta, samt arkivera köparens självfakturor i tio år. Även om det säljande företaget skapar egna fakturor (men som aldrig skickas), är det köparens självfakturor som gäller för bokföringen om avtalet mellan parterna anger självfakturering som metod. Säljaren är bokförings- och momspliktig som vanligt. Köparen är ansvarig för bokföring och arkivering av självfakturorna samt att korrekt moms avdragits med självfakturorna som underlag.

Exempel på flöde vid självfakturering.